

ሕግ ለደህንነት ጠቃሚ ነው - ደህንነትዎ የተጠበቀ እንዲሆን ነው ፍላጎታችን

ወደ ስኮትላንድ እንኳን በደህና መጡ

ስለ ስኮትላንድ ሕግ መመሪያ

ኒው ኮሌጅ ላንሻየር የኤች ኤን ዲ የሕግ አገልግሎት ተማሪዎች፣
የፍርድ ቤት ጽሕፈት ቤት፣ ፕሮኪዩሬተር ፊስካል (ሕጋዊ የመንግስት ድርጅት) እና
የስኮትላንድ ፖሊስ በጋራ ያዘጋጁት ፕሮጀክት

New College
Lanarkshire

CROWN OFFICE
& PROCURATOR
FISCAL SERVICE
SCOTLAND'S PROSECUTION SERVICE

**POLICE
SCOTLAND**
keeping people safe

ምስጋና

ይህ መጽሐፍ ሊታተም የበቃው በሚከተሉት እርዳታ እና አስተዋጽኦ ነው፡

ኒው ኮሌጅ ላኒርሻየር	ስኮቲሽ ፌዴጂ ካውንስል
የፍርድ ቤት ጽሕፈት ቤት እና ፕሮኪዩሬተር ፊስካል	ሜሪሂል የመዋሃድ አውታር
የስኮትላንድ ፖሊስ	ዙብሪጅስ ፕሮግራም

ለሚከተሉት የተለየ ምስጋና እናቀርባለን

ክቡር ፍራንክ ሙልሆላንድ ኪውሲ; ሎርድ አድቮኬት (የወንጀል ምርመራ ክፍል ዋና ሚኒስትር)	ሴራ ቲሩዌዝ (የስነ ጥበብ ስእል እና የቡድን ሃላፊ)
የኤች ኤን ዲ የሕግ አገልግሎት ተማሪዎች	ጄማ ዋሌስ (ስነ ጥበብ እና ስእል)
ኤለኖር ላፍረቲ (የሕግ አስተማሪ; ኒው ኮሌጅ ላኒርሻየር)	ጆሽ ከርክላንድ (የህትመት ክፍል)
ሜሪ ኔኮልሰን (የስርአተ ትምህርት እና ጥራት ሃላፊ; ኒው ኮሌጅ ላኒርሻየር)	አምበር ራፈርቲ (የመጽሐፍ ሽፋን ዲዛይን)
ካረን ዩዊል (የፕሮጀክት ሃላፊ እና የቡድን ሃላፊ)	ጆን ካይል (የሕግ ሰራተኛ)
ሎረን ሚለር (የቡድን ሃላፊ)	ፒተር መክላንድ (የሕግ ሰራተኛ)
ኔኮል ዎከር (የቡድን ሃላፊ)	ገርቲ ዋሌስ (የሕግ ሰራተኛ)
	ዳርዮ ዳንድሪያ (የስኮትላንድ ፖሊስ)

ስኮትላንድ ውስጥ ያሉ ስደተኛ ማህበረሰቦችም ይህንን ማስረጃ የሚሰጥ ወረቀት እንድናዘጋጅ ስለተባበሩን እና ስለረዱን ልናመሰግናቸው እንወዳለን።

ወደ አገራችን እንኳን በደና መጣችሁ እያልን ስኮትላንድ ውስጥ ለሚጀምሩት አዲስ ህይወትዎ ሁሉም መልካም እንዲያጋጥሞት እንመኝሎታለን።

መግቢያ

የኒው ኮሌጅ ላኒርሻየር (ማዘርዌል ካምፓስ) ኤች ኤን ዲ የሕግ አገልግሎት ተማሪዎች ወደ ስኮትላንድ ለመኖር ለሚመጡት ስደተኞች መመርያ እንዲሆናቸው ብለው ይህንን ማስረጃ የሚሰጥ ወረቀት በማዘጋጀታቸው ድጋፌን እገልጻለን።

ይህ ፕሮጀክት በሙሉ ልቤ የተማመንኩበት ነው; ሃሳብም የመነጨው እንደ አጋጣሚ ሆኖ ፍርድ ቤት እኔ በክስ አቅርቤው የነበርኩትን ጉዳይ ለማየት ከመጡ ተማሪዎች እና ሰራተኞች ጋር በተገናኘንበት ወቅት ነው። በፍርድ የእረፍት ጊዜ ከተማሪዎቹ ጋር እየተነጋገርን ሳለ ነው ይህንን ማስረጃ የሚሰጥ ወረቀት ለማዘጋጀት ሃሳብ የመነጨው። ከዛን ጊዜ ጀምሮ ተማሪዎቹ ይህንን ማስረጃ የሚሰጥ ወረቀት ለማዘጋጀት የሚያረጉት ጥረት እና ታታሪነት በጣም የሚገርም እና የሚያበረታታ ነበር። ይህ ማስረጃ የሚሰጥ ወረቀት ለመረዳት ከባድ በሆነ ሁኔታ በማህበራዊ አገልግሎት ሰጪዎች ከሚዘጋጁ ይልቅ; ወደ አገራችን ለመጀመሪያ ጊዜ ለሚመጡ ሰዎች ስለ ስኮትላንድ አንዳንድ ዋና ጠቃሚ እና ተግባራዊ ነገሮችን እንዲያውቁ በማለት ቀላል በሆነ እና ሁሉም ሰው ሊገባው በሚችል መንገድ ስለ ስኮትላንድ ሕግ የሚያስረዳ በስኮትላንዳውያን ዜጎች የተዘጋጀ ማስረጃ የሚሰጥ ወረቀት ነው።

ወደ አንድ አገር ለመጀመሪያ ጊዜ መጥቶ ሕይወትን እንደ አዲስ መጀመር ከባድ እና የሚያሳስብ ሊሆን ይችላል የአገሩ መመሪያዎች እና ሕጎችም ሁልጊዜ በቀላሉ ላይገኙ ይችላሉ። ይህ መመሪያ ደግሞ ስኮትላንድ ውስጥ ማዳላትን ለማጥፋት ስኮትላንድ ውስጥ ብዙ አመታት ለኖረ ሰውም ሆነ የተወሰነ ቀናት ለኖረ ሰው ሁሉንም ሰው በአንድ ላይ ለማጠቃለል የሚደረገውን የበጎ አድራጎት ስራ የሚያሳይ አንዱ ምሳሌ ነው። ተማሪዎቹ እና ሰራተኞቹ ይህንን መመሪያ ለማዘጋጀት ላደረጉት ጥረት ሁሉ ሊመሰግኑ ይገባቸዋል።

የተከበሩ ፍራንክ ሙልሆላንድ ኪውሲ;

ሎርድ አድቮኬት

ማውጫዎች

ቤተሰብ	6	የስራ ቦታ ሕጎች	18
ትዳር	6	የወንጀል ሰለባ ለሆኑ - ስኮትላንድ	
ፍቺ	6	ውስጥ ወንጀል የሚባሉ	20
የወላጅ ሃላፊነቶች	6	ጥቃት	21
የቤት ውስጥ በደል	7	ጠመንጃ እና ሽጉጥ	21
እርግዝና እና እርግዝናን ማስወረድ	8	የሚጎዱ መሳርያዎች	21
አዋረድከን በማለት የሚደረግ		ግብረሰጋ ነክ ወንጀል	22
ጥቃት	8	ሽርመጥና	22
የሴት ልጅ ግርዛት	8	በጥላቻ የሚደረግ ወንጀል	23
የአገሩ ሕግ	10	ለጥቅም ብሎ ሰውን በኮንትራንድ	
መጠጥ	10	ማሸጋገር	24
ሲጋራ	10	ኢድንዛዥ እጽ እንደ ሃሺሽ	24
የቴሌቪዥን ፍቃድ	10	በሕገወጥ መንገድ ገንዘብ ማሸጋገር	24
የገንዘብ ብድር	10	ስርቆት	25
የመንገድ ላይ ሕግ	12	የኢንተርኔት መገናኛ እንደ	
ለማህበረሰብ-ተጻራሪ ባህሪ	12	ፌስቡክ	25
ሰውን ማስፈራራት እና አመጽ		በእንስሶች ላይ በደል ማድረስ	25
ማነሳሳት	12	የወንጀል ሰለባ ለሆኑ	
ቆሻሻ በመንገድ ላይ መጣል	13	የሚሰጥ እርዳታ	26
ህዝብ በሚበዛበት ቦታ ዕርቃነት ስጋን		ሕጋዊ ማስረጃ	28
ማሳየት	13		
አስቁሞ መፈተሽ	13		
የእግረኛን መንገድ መጠቀም	13		
የመኪናዎች እና የሞተር			
ብስክሌት ሕጎች	15		

ቤተሰብ

ቤተሰብ

ትዳር

አንድ ሰው ዕድሜው 16 ወይም ከዚያ በላይ ከሆነ ሊያገባ ይችላል። ይህ ማለት ደግሞ ተቃራኒ ጾታ ያላቸው ጥንዶች ሆኑ አንድ አይነት ጾታ ያላቸው ጥንዶች ሊጋቡ ይችላሉ።

በአንድ ጊዜ ከአንድ ሰው በላይ ማግባት ሕግ አይፈቅደውም።

ፍቺ

በትዳር ለመኖር ፍላጎት ከሌለዎት በተወሰኑ ሁኔታዎች ምክንያት ሊፋቱ ይችላሉ። እነዚህ ሁኔታዎች ደግሞ ዝሙት፣ ያልተለመደ ባህሪያት ወይም ደግሞ ለረጅም ጊዜ ተለያይተው ሲኖሩ ከቆዩ።

የወላጅ ሓላፊነቶች

ስለ ልጆችዎ ደህንነት ሓላፊነት ሊኖርዎት እና የልጆችዎን ደህንነት ሊጠበቁ ይገባል። አንድ ወላጅ ልጆቹን ያለጠባቂ በማንኛውም ጊዜ እቤት ውስጥም ሆነ ሌላ ቦታ ብቻቸውን መተው የለበትም። አንድ ልጅ ከ 16 በታች ከሆነ ለሊት ብቻውን እቤት ውስጥ በፍጹም መተው የለበትም።

የወለዱዎቸውን ልጆችዎ ወይም ደግሞ የሚያሳድጓቸውን ልጆች ከመቱዋቸው ሊከሰሱ ይችላሉ። በተለይ ደግሞ ልጅን እራሱ ላይ ከመቱት፣ በሃይል ከነቀነቁት ወይ ደግሞ በሆነ እቃ ከመቱት፣ ሕግ ተላልፈዋል ማለት ነው። ልጅን መምታት አካላዊ እና አእምሮአዊ ጉዳት ሊያስከትል ይይችላል፣ ለወደፊትም ሕይወታቸው ላይ ችግር ሊያስከትል ይችላል።

ልጆችዎ ዕድሜያቸው 5 ሲሞላ ትምህርት ቤት ሊያስገቡዋቸው ይገባል። ይህ ሕጉ ስለሆነ ካላስገቡዋቸው እንደ ወንጀል ነው የሚቆጠረው። አንድ ልጅ ወደ ትምህርት ቤት ሁልጊዜ ሊሄድ ይገባል፣ አለበለዚያ ግን ወላጆች በሕግ ሊቀጡ ይችላሉ። ይህም ደግሞ ልጁ ስንት ጊዜ እንደ ቀረ በማየት እና እቤት ውስጥ ያለውን ሁኔታዎች ታይቶ ውሳኔ ይሰጣል።

የቤት ውስጥ በደል

የቤት ውስጥ በደል ማለት አንድ ሰው ጓደኝነት ወይም ዝምድና ካለው ሰው ጋር (ወይ ደግሞ ከነበረው) ሰው መጠቃት ወይ በደል ሲደርስበት ማለት ነው። ይህ ማለት ደግሞ የግድ ለተለያዩ ጾታ ያላቸው ጥምድ በአንድ ላይ በአንድ ቤት ውስጥ ለሚኖሩ ሰዎች ብቻ ይሚመለከት አይደለም። ሴት ልጆችም ሆኑ ወንዶች የቤት ውስጥ በደል ሊያጋጥማቸው ይችላል። ይህ ማለት ደግሞ ሴቶች ወንዶች ላይ የቤት ውስጥ በደል ሲያደርሱ እና በአንድ አይነት ጾታ ያላቸውም ጥንድ ወይ ከዝህ በፊት ግንኙነት በነበራቸው መካከልም ማለት ነው።

የቤት ውስጥ በደል ተብለው የሚታዩ ወንጀሎች የተለያዩ ብዙ አይነቶች ሊሆኑ ይችላሉ፣ እንደ አንድ ሰው ላይ አካላዊ ጉዳት፣ ግብረስጋዊ ጥቃት፣ ስሜታዊ እና ስነአእምሮአዊ ጉዳት ማድረስ። ፖሊስ የቤት ውስጥ በደል ወንጀልን በከፍተኛ ሁኔታ ነው ይሚከታተሉት። ለፖሊስ የተጠቀመን ወንጀል በተቻለ መጠን በአስቸኳይ ፖሊስ እንዲከታተሉት ይደረጋል። የቤት ውስጥ በደል ወንጀል ጥቆማ በተደረገበት ወቅት ፖሊስ የመጀመርያ ዋና ሃላፊነታቸው የወንጀሉ ሰለባ የሆኑትን ደህንነት ማረጋገጥ፣ የቤተሰቦቻቸውን እና ሌላ ከእነሱ ጋር የነበረውንም ሰው ደህንነት ማረጋገጥ ነው።

ስለ ወንጀሉ በቂ መረጋገጫ ከተገኘ ወንጀለኛው ይከሰሳል ፍርድ ቤትም እስኪቀርብ ድረስ ሊታሰር ይችላል።

እርግዝና እና እርግዝናን ማስወረድ

ስለ እርግዝና በተመለከተ ማስረጃ የሚከተለው ድረገጽ ላይ ሊገኝ ይችላል
www.readysteadybaby.org.uk ወይ ደግሞ ወደ ኤንኤችኤስ(የጤና አገልግሎት)
በስልክ ቁጥር 111 ሊደውሉ ይችላሉ።

እርግዝናውን የማይፈልጉ ከሆነ እና እርግዝናውን ለማስወረድ የሚያስቡ ከሆነ ይግድ
በአስቸኳይ የጤና ምክር አገልግሎት ማግኘት አለቦት።

አዋረድን በማለት ይሚደረግ ጥቃት

አዋረድከን ተብሎ የሚደረግ ጥቃት የአንድ ቤተሰብን ወይ ደግሞ የማህበረሰብን ክብር
እንዳይነካ ወይ ደግሞ ለማስከበር በማለት በሌሎች ሰዎች ላይ የሚደረግ ወይ ደግሞ
የተደረገ ጥቃት ነው። ሁልጊዜ ሳይሆን አብዛኛውን ጊዜ ግን በሴቶች ላይ ወይም ደግሞ
በልጅአገረዶች ላይ በቤተሰቦቻቸው ወይም ደግሞ በማህበረሰቡ የሚደረግ ጥቃት ነው።

‘አዋረድከን ተብሎ የሚደረግ ወንጀል’ አብዛኛውን ጊዜ የሚፈጸመው ስለባ የሆነው ሰው
ወይም ሰዎች ያደረጉት ተግባር በቤተሰቡ ላይ ወይ ደግሞ በማህበረሰቡ ላይ ውርደት
ሊያመጣ ይችላል በሚል አስተሳሰብ ነው። ፖሊስ አዋረድከን ተብሎ የሚደረግን
ጥቃት በከፍተኛ ሃላፊነት ነው የሚያየው ምርመራውንም ጥብቅ በሆነ መንገድ ነው
የሚያካሂዱት።

አንድን ሰው አስገድዶ መዳር እንደ አንድ አዋረድከን ተብሎ የሚደረግ ጥቃት ነው
የሚቆጠረው ስኮትላንድ ውስጥም አንድን ሰው አስገድዶ መዳር እንደ አዋረድከን
ተብሎ የሚደረግ ወንጀል ነው የሚታየው።

የሴት ልጅ ግርዛት (ኤፍጂኤም)

የሴት ልጅ ግርዛት (አንዳንዴም የሴትን ልጅ ብልት መቁረጥ ተብሎ
የሚታወቀው) የሴት ልጅ ብልት ላይ በህክምና ባልሆነ መንገድ ለውጥ
ሊያስከትል እና ጉዳትም ሊያመጣ የሚችል አስራር ነው። ይህ አስራር በጣም
ህመም የበዛበት እና በሚቆረጥበት ጊዜ ሆነ ለወደፊት በሕይወት ላይ ከባድ
የጠና ችግር ሊያመጣ የሚችል ነው። ይህ አስራር በእንግሊዝ አገር ውስጥ
ሕገወጥ ነው። ሴትን ልጅ ውጪ አገር አስገርዞ መምጣትም ሕገወጥ ነው።

የአገሩ ሕግ

የአገሩ ሕግ

መጠጥ

ስኮትላንድን እና አንግሊዝ አገር ውስጥ መጠጥ ለመሸጥ ፍቃድ የተሰጣቸው ቦታዎች ብቻ ናቸው መሸጥ የሚችሉት ለመግዛት የሚፈቀድለትም እድሜው 18 የሞላ ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ሰው ብቻ ነው።

ከ 18 አመት በታች ለሆነ ሰው መጠጥ ገዝቶ መስጠት ወይም ለመግዛት መሞከር ወንጀል ነው። ከ 18 አመት በታች ለሆነ ሰው መጠጥ መሸጥ ወንጀል ነው።

መጠጥ ለመግዛት እንደሚፈቀድለት እና 18 አመት እንደሞላዎት አንዳንድ ማስረጃዎች እንደ የመታወቂያ ካርድ ወይም ፓስፖርት ወይም ደግሞ የመንጃ ፈቃድ ሊያሳዩ ይገባል።

ሲጋራ

ሲጋራ ወይም ሌላ እንደ ትምባሆ አይነት ለመግዛት የሚፈቀድለት እድሜው 18 የሞላው ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ሰው ብቻ ነው። ትምባሆ ማለት የሚያጠቃልለው ደግሞ እንደ ሲጋራ፣ ሲጋር፣ ብትን ሆኖ የሚሸጥ በእጅ የሚጠቀለል ትምባሆ ኤሌክትሮኒካዊ ሲጋራን እና የሚታኘክ ሲጋራን ነው።

ብዙ ጊዜ ህዝብ የሚሰበሰብበት ቦታ እና የስራ ቦታ ላይ ሲጋራ ማጨስ ሕገወጥ ነው እንዲሁም እድሜያቸው ከ 18 አመት በታች ለሆኑ እንደ ትምባሆ አይነት ገዝቶ መስጠት ሕገወጥ ነው።

የሆነ እንደ ትምባሆ አይነት ልትገዙ የሚገባዎት ከሰቅ ውስጥ ብቻ ነው።

የቴሌቪዥን ፍቃድ

እቤት ውስጥ ቴሌቪዥን ካሎት እና በቀጥታ የሚተላለፍ ቴሌቪዥን ፕሮግራም የሚያዩ ወይም የሚቀዱ ከሆነ የቴሌቪዥን ፍቃድ ከፍለው ማውጣት አለቦት። ቴሌቪዥኑን ግን የቴሌቪዥን ፕሮግራም የማያዩበት ከሆነ እና የሚጠቀሙበት ዲቪዲ ለማየት እና ቪዲዮ ጌም ለመጫወት ብቻ ከሆነ የቴሌቪዥን ፍቃድ ሳይከፍሉ ሊጠቀሙበት ይችላሉ።

የገንዘብ ብድር

የገንዘብ ብድር ከፈለጉ ሕጋዊ ከሆነ ድርጅት ብቻ ነው መበደር ያለቦት።

የመንገድ ላይ ሕግ

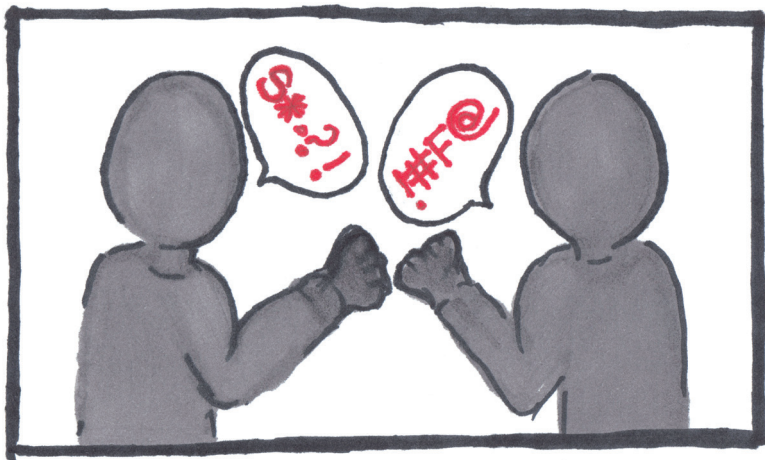
የመንገድ ላይ ሕግ

ለማህበረሰብ-ተጻራሪ ባህሪ

ረባሽን የሚያነሳሳ ባህሪ ማለት ሌሎችን ማስፈራራት እና ሌሎችን የሚያስጨንቅ ሁኔታዎችን መፈጸም ነው።

ጸረ ማህበረሰብ ባህሪ የሚያጠቃልለው፡

- የድምጽ ረብሻ
- ቅጥ የሌው ባህሪ እንደ ጩህት፣ ባለጌ ንግግር እና ጥል
- ጎረቤትን ሆነ ሌሎችን ማስፈራራት
- ስድብ
- ሌሎችን ሊያስጨንቅ እና ሊያስፈራራ የሚችል ተግባር እና ጥቃት መፈጸም ለምሳሌ አረጋውያን ላይ ወይም ደግሞ አካለ ስንኩላን ላይ
- የቤትን ቆሻሻ መንገድ ላይ ሆነ የጋራ ግቢ ውስጥ እና የአትክልት ቦታ ላይ መጣል
- የሰውን ንብረት ማበላሸት

ሰውን ማስፈራራት እና አመጽ ማነሳሳት

እነዚህ የሚከተሉትን ተግባሮች ሰው የሚሰበሰብበት ቦታዎች ላይ ማድረግ አይፈቀድም፡

- መንገድ ላይ ወይም ደግሞ ሌላ የሆነ ሰው የተሰበሰበበት ቦታ መጠጥ መጠጣት፡ መንገድ ላይ ብዙ ቦታዎች መጠጥ መጠጣት ሕገወጥ ነው።
- አንድ ላይ ብዙ ሆኖ ወይም በቡድን መሰብሰብ፡ እንደዚህ አይነት መሰብሰብ የሚያስፈራ ሆኖ ሊታይ ስለሚችል ከተቻለ ብዙ ሆነው አይሰብሰቡ
- ሰው የተሰበሰበበት ቦታ ጩህት፣ ረብሻ እና ባለጌ አነጋገር
- ሌሎችን ሊያስጨንቅ እና ሊያስፈራራ የሚችል ተግባር እና ጥቃት መፈጸም

እንደዚህ አይነት ባህሪ መፈጸም በፖሊስ ሊያሳስር ይችላል እንደ ወንጀል ታይቶም ሊያስከስስ ይችላል። ከታሰሩ ከፖሊስ ጋር ሊተባበሩ ይገባል።

ቆሻሻ መንገድ ላይ መጣል

ቆሻሻ መንገድ ላይ ከጣሉ መቀጫ እንዲከፍሉ ሊጠየቁ ይችላሉ ካልከፈሉ ደግሞ ተጨማሪ መቀጫ እንዲከፍሉ ሊጠየቁ ይችላሉ። ብዛት ያለው ቆሻሻ ደግሞ ከሆነ የባለ አሳሳቢ ሁኔታ ስለሆነ በዚህ ወንጀል ከተያዙ ብዙ የገንዘብ መቀጫ እንዲከፍሉ ሊጠየቁ ይችላሉ።

ህዝብ በሚበዛበት ቦታ ዕርቃነ ስጋን ማሳየት

እቤትዎ ውስጥ ብቻዎን ሲሆኑ የሚያደርጉት ነገር ሕጋዊ ይሁን እንጂ ሰው በተሰበሰበበት ቦታዎች ላይ ግን ሲያደርጉ ከተገኙ እናም በሌሎች ሰዎች ጎዳና ላይ ከታዩ እንደ ወንጀል ሊታይ ይችላል። የሆነ የግብረሰጋ ነክ ግኑኝነት አይነት ባህሪ ሰው በተሰበሰበበት ቦታዎች ላይ ሲፈጽሙ ከተገኙ ወይም ደግሞ የሆነ ዕርቃነ ስጋ ወይም ብልትን ሰው በተሰበሰበበት ቦታዎች ላይ ማሳየት ወንጀል ነው።

አስቁም መፈተሽ

ፖሊስ የሆነ እንዲይዙ የማይፈቀድሎትን እቃ እንደ አደንዛዥ ዕጽ (ሃሺሽ)፣ ጉዳት ሊያደርስ የሚችል መሳርያ ወይም ደግሞ የተሰረቀ እቃ ይዘው ይሆናል ብለው ከጠረጠሩ አስቁመው ሊፈትሹዎት ይችላሉ።

የእግረኛን መንገድ ተጠቀም

ለጥንቃቄ ሲባል የእግረኛን መንገድ መጠቀም አለበት። የትራፊክ መብራት ያለበትን ቦታዎች አይተው መንገድ መሻገር አለበት። ስኮትላንድ ውስጥ የሆነ የመንገድ ዳር ላይ ሊሄዱ ይፈቀድሎታል በሞተርዌይ (የመኪናዎች የፍጥነት ጎዳና) ላይ ግን አይፈቀድም።

የመኪናዎች እና የሞተር ብስክሌት ሕጎች

የመኪናዎች እና የሞተር ብስክሌት ሕጎች

የመኪና ጎዳና ላይ የሚመለከት ወንጀል የሚከተሉትን ያጠቃልላል፡

- አዲጋ ሲያጋጥም ያለመቆም
- ብፍጥነት መንዳት
- መጠጥ ጠጥቶ ወይም እንደ ሃሺሽ የመሰሉትን ወስዶ መንዳት
- ያለ ጥንቃቄ በመንዳት ምክንያት ሰው ከገደሉ
- በአደገኛ መንገድ መንዳት
- ሞባይል እየተጠቀሙ መንዳት
- ያለ ጥንቃቄ መንዳት
- ያለ ኢንሹራንስ (መድሕን) መኪና መንዳት
- ያለ መንጃ ፈቃድ ወይም መንጃ ፈቃድ ተነጥቀው ሳለ መንዳት
- ሙብራት ቀይ እያለ መንዳት
- የመኪና ወምበር ቀበቶ ሳያስሩ መንዳት
- ኤምቡቲ (የመኪና አመታዊ ምርመራ) ሳያደርጉ መንዳት
- መኪና ችግር እያለባት መንዳት

እነዚህ እላይ ከተጠቀሱት ወንጀል የሆነውን ከፈጸሙ መቀጮ እንዲከፍሉ ሊመጣበት ይችላል; የመቀጮ ነጥብ ሊመጣበት ይችላል; እንዳይነዱ ሊታገዱ ይችላሉ ወይም ደግሞ የወንጀሉ ክብደት ታይቶ ሊታሰሩም ይችላሉ።

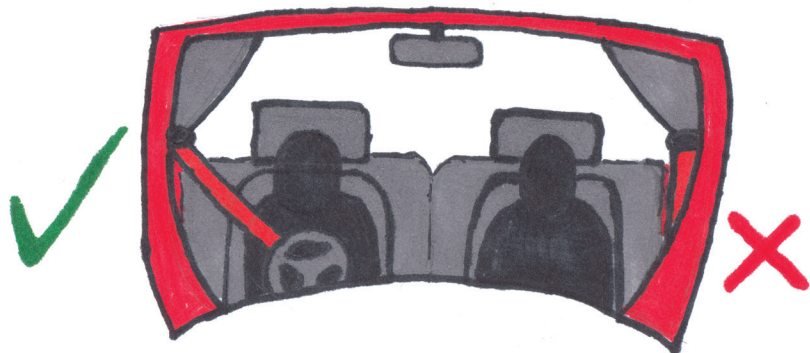
የመቀጮው ነጥብ ክብደት እና ወንጀሉ ታይቶ ለአመታት የመንጃ ፍቃድም ላይ ሊቆይ ይችላል። ባለፉት 3 አመታት ውስጥ ከ 12 በላይ የመቀጮ ነጥብ ከተሰጠዎት ለ 6 ወር እንዳይነዱ ሊታገዱ ይችላሉ። በአለፉት 2 አመት ውስጥ ከሆነ ፈተናዎን ያለፉት 6 ነጥብ ከተሰጥዎት እንዳይነዱ ሊታገዱ ይችላሉ።

ስኮትላንድ ውስጥ መኪና እና የሞተር ብስክሌት ለመንዳት የሚከተሉት ያስፈልጋታል፡

- **ያልወደቀ የመንጃ ፍቃድ፡** ስኮትላንድ ወይም ደግሞ የሆነ እንግሊዝ አገር ውስጥ በሕጋዊ መንገድ ለመንዳት 17 አመት ወይም ከዚያ በላይ መሆን አለበት እንዲሁም ደግሞ የቃል ፈተና ማለፍ አለበት። ወደ ስኮትላንድ ሲመጡ የውጪ አገር የመንጃ ፍቃድ ከነበሮት እናም ደግሞ የተሰጠት አገር ውስጥ ይሰራ ከነበረ የመንጃ ፍቃዱን ለ 12 ወራት ሊጠቀሙበት ይችላሉ። ከ 12 ወራት በኋላ ደግሞ ለመንዳት ሙሉ የእንግሊዝ አገር የመንጃ ፍቃድ ፈተና ማድረግ ሊኖርበት ይችላል።
- **የመንገድ ግብር፡** የመኪናዎን ግብር ሳይከፍሉ መንዳት ሕገወጥ ነው።
- **ኢንሹራንስ (መድሕን)፡** የመኪና መድሕን ሳይከፍሉ መንዳት ሕገወጥ ነው። እርስዎ ወይም ደግሞ ሌላ የሆነ ሰው መኪናዎን የሚጠቀም ካለ የመኪና መድሕን ውሉ ላይ ሁላችሁም መጠቀም እንደምትችሉ እንደጠቀሰ አረጋግጡ።
- **ኤምኦቲ (የመኪና አመታዊ ምርመራ)፡** ኤምኦቲ ማለት መኪናዎን በመንገድ ላይ ለመንዳት በቂ እንደሆነች የሚያረጋግጥ ሕጋዊ ወረቀት ነው። መኪና ያለ ኤምኦቲ መንዳት ሕገወጥ ነው።

ስኮትላንድ ላይ እየነዱ መጠጥ ለመጠጣት የሚፈቀደው መጠን በ 100 ሚሊሊትር ትንፋሽ ላይ ሊገኝ የሚፈቀደው የመጠጥ መጠን 22 ማይክሮ ግራም ነው። አንድ መጠጥ እንኳን ያልሞላ ከጠጡ የሚፈቀደውን መጠን ሊያልፉ ይችላሉ። ብዙ ጠጥጥ ጠጥተው ከነበረ በንጋታውም የሚፈቀደውን መጠን ሊያልፉ ይችላሉ። ስኮትላንድ ውስጥ አብዛኞቹ ሰዎች መኪና የሚነዱ ከሆነ መጠጥ ፈጽመው አይጠጡም በንጋታውም የሚነዱ ከሆነ መጠጥ በመጠኑ ብቻ ነው የሚጠጡት።

የመኪናዎ ጎማ ሁሉም የሚሰራ መሆን አለበት። የመኪና ጎማ ላይ ያለው ክርክር ጥልቀቱ በሕግ ሊሆን ከሚገባው 1.6 ሚሊሜ በታች መሆን የለበትም።

የሰራ ቦታ ሕጎች

የስራ ቦታ ሕጎች

ስራ መቀጠር ማለት በአጠቃላይ አሰሪው ለተቀጣሪው ለሚሰጠው ስራ እንዲከፍለው የሚያደርገው ስምምነት ነው። ይህ ስምምነት ደግሞ ቢቃል ወይም በጽሁፍ ሊሆን ይችላል።

ስራ ቦታ ያሉት መብት፡

- የተቀጠሩበት ውል ስራ ከጀመሩበት ዕለት ጀምሮ ብዙ 2 ወር ውስጥ ብጽሁፍ ሊሰጡት ይገባል።
- ሁልጊዜ በሚከፈሉት ጊዜ፣ ፔይሰሊፕ (የደሞዝ ክፍያ ማረጋገጫ) እንዲሰጡት መብት አሎት።
- በሕግ አንድ ሰው በሰአት ሊከፈለው የተወሰነው ክፍያ ሊከፈሉት መብት አሎት።
- ከደሞዝዎ ሕጋዊ ባልሆነ መንገድ ገንዘብ እዳይቆረጥበት መብት አሎት።
- ለሚወስዱት የእረፍት ክፍያ፣ አንድ ተቀጣሪ የሙሉ ሰአት ተቀጣሪ ከሆነ በአመት የ 28 ቀናት ማለት ነው። የግማሽ ጊዜ ተቀጣሪዎች እንደ የሰአቶቻቸው መጠን ይገባቸዋል።
- ሴቶች ለሚወስዱት የወሊድ እረፍት ክፍያ ይገባቸዋል የትዳር አጋራቸው ደግሞ ለሚወስዱት የአባት እረፍት ክፍያ ይገባቸዋል።
- ምንም ዓይነት ማዳላት እንዳይደርስበት መብት አሎት።
- ለሁለት አመት ተቀጥረው ሲሰሩ ከቆዩ እናም ደግሞ ከስራ ከተባረሩ ከአሰሪዎ የተባረሩበትን ምክንያት በጽሁፍ እንዲሰጥዎት መብት አሎት። እርጉዝ የሆኑ ሴቶች ግን ወይም የወሊድ እረፍት ላይ ያሉ ሴቶች ምንም ያህል ጊዜ ቢሰሩም ማስረጃ ምክንያት ብጽሁፍ እንዲሰጣቸው መብት አላቸው።
- ለሁለት አመት ተቀጥረው ሲሰሩ ከቆዩ እናም ደግሞ ከስራ ያለ በቂ ምክንያት ከተባረሩ የካሳ ክፍያ እንዲከፈሉት መብት አሎት።
- የግማሽ ጊዜ ተቀጣሪዎች እንደ ሙሉ ሰአት ተቀጣሪዎች አንድ ዓይነት መብት አላቸው።

እነዚህን በተመለከተ እርስዎን የሚመለከትዎት የትኛው እነዚህን እርግጠኛ ካልሆኑ የሚከተሉትን በማግኘት ያጣሩ፡

- ለዜጎች ማስረጃን የሚሰጥ ድርጅት በድረገጽ www.cas.org.uk ወይም ደግሞ በአካባቢዎ የሚገኘው ቢሮዎቸው ይደውሉላቸው።
- ምክር የሚሰጥ፣ የዕርቅ እና ዳኝነት አገልግሎት (ኤሲኤኤስ) ተብሎም የሚጠራውን ድረጅት በድረገጽ www.acas.org.uk ወይም ደግሞ በስልክ ቁጥር 0300 123 1100 ይደውሉላቸው።

የወንጀል ሰለባ ለሆኑ

ስኮትላንድ ውስጥ ወንጀል የሚባሉት

የወንጀል ሰለባ ለሆኑ

የሆነ ሰው ወንጀል ሊሆን ይችላል እድሜው ሆነ ጾታው ወይ ብሄሩ ምን መሆኑ አጠያያቂ ሳይሆን። አንድ ሰው የወንጀል ሰለባ ሊሆን የሚችለው በአካላዊ ወይም ስሜታዊ በሆነ መንገድ ወይም ደግሞ ኢኮኖሚያዊ በሆነ መንገድ ጥቃት ሲያጋጥመው ነው።

የወንጀል ሰለባ ከሆኑ ለሆነ ሰው ለመንገር አይፍሩ; በአስቸኳይ ስላጋጠሞት ሁኔታ ለሆነ ሰው ከነገሩ ችግሩ ሊያቆም ይችላል እርዳታም ሊያገኙ የሚችሉበት መንገድ ሊያገኙ ይችላሉ። ይህ ማለት ደግሞ ለቤተሰብ ሊነግሩ ይችላሉ ወይም ደግሞ ለጓደኞቻቸው ወይም ለፖሊስ ሊነግሩ ይችላሉ።

የወንጀል ሰለባ ከሆኑ አንዳንድ መብት አሎት እርሱም የሚያጠቃልለው ስለ ጉዳይዎ በተመለከተ ሁሉን ማወቅ እና እርዳታም ለማግኘት። ጉዳይዎን በተመለከተ የሚከታተሉልዎት ሁሉም ወገኖች; ጉዳይዎ ወደ ፍርድ ቤት ከተመራ በአግባቡ እና በክብር ሊያስተናግዱዎት ይገባል።

ስኮትላንድ ውስጥ የወንጀል ሰለባ ከሆኑ ወይም የሚያውቁት የወንጀል ሰለባ የሆነ ሌላ ሰው ካለ; ማስረጃ ምክርና እርዳታ ሊሰጡ የሚችሉ ብዙ ድርጅቶች አሉ እነዚህንም ድርጅቶች የነጻ በሆነ ስልክ ላይ ሊደውሉላቸው ይችላሉ። አብዛኞቹም ሚስጥራዊ በሆነ አሰራር ነው የሚሰሩት በራስዎ መተማመን መልሰው እንዲችሉ እርዳታ ሊሰጡዎት ይችላሉ የእለት ከእለት ኑሮዎንም በተመለከተ እርዳታ ሊሰጡዎት ይችላሉ። ከእነዚህ ድርጅቶችም ውስጥ የአንዳንዶቹን ማስረጃ ከዚህ የማስረጃ ወረቀት በጀርባው በኩል ሊያገኙት ይችላሉ።

ስኮትላንድ ውስጥ ወንጀል የሚባሉት

ጥቃት

ጥቃት ማለት በሌላ ሰው ላይ ጥቃት ሲደርስበት ነው። አብዛኛውን ጊዜ አካላዊ ጥቃት ሲደርስበት ነው። ይህ ማለት ደግሞ ጥቃቱ በሕግ ጥቃት ተብሎ እንዲታይ የግድ ጉዳቱ የተፈጸመ መሆን የለበትም። የተፈጸመው ጥቃት በእጅ ወይም በእግር የተደረገ ሊሆን ይችላል ወይም ደግሞ በሆነ እቃ እንደ እንጨት ድንጋይ ወይም ቢላ ሊሆን ይችላል። የሆነ ሰው ከተፋብዎት ወይም ውሻውን እንደሚልኩበዎት ከዛተ እንደ ጥቃት ይቆጠራል።

ከበድ ያለ ጥቃት ከሆኑ እንደ ትልቅ ወንጀል ነው የሚታየው። የተፈጸመው ጥቃት በተለያየ መልኩ ከበድ ያለ ጥቃት ሊባል ይችላል ለምሳሌ የተፈጸመው ጥቃት በሆነ መሳርያ ከነበረ; የጥቃቱ ሰለባ የነበሩት አረጋውያን ወይም ልጆች ከነበሩ; ወይም ደግሞ ጥቃቱ ያጋጠማቸው እቤታቸው እያሉ ከነበረ።

ጠመንጃ እና ሽጉጥ

ስኮትላንድ ውስጥ የ “ጠመንጃ እና ሽጉጥ ባህል” የለም። ስኮትላንድ ውስጥ የጠመንጃ እና ሽጉጥ ፍቃድ ካለዎት ብቻ ነው ጠመንጃ እና ሽጉጥ እንዲይዙ የሚፈቀድለት። የጠመንጃ እና ሽጉጥ ያለ ፍቃድ ይዘው ከተገኙ እንደ ትልቅ ወንጀል ስለሚወሰድ በሱ ምክንያት የእስር ፍርድ ሊፈረድበት ይችላል።

የሚጎዱ መሳርያዎች

ሊጎዱ የሚችል መሳርያ; ጉዳት ሊያደርስ የሚችል መሳርያ እንደ ቢላ እና ጠመንጃ እና ሽጉጥ የመሳሰሉትን ያጠቃልላል።

ሊጎዱ የሚችል መሳርያ በተለይ ቢላ ሰው የሚበዛበት አካባቢ በፍጹም ሊይዙ አይፈቀድም። ቢላ ይዞ የተገኘ ሰው ሊፈረድበት የሚችለው ትልቁ መቀጮ 5 ዓመት የእስር ፍርድ ነው።

የሆነ ጥቃት ከፈጸሙ በቢላ በተደረገ ጥቃትም ደግሞ ሰው ከሞተ የዕድሜ ልክ እስር ሊፈረድበት ይችላል። የደረሰውን ጥቃት የፈጸሙት እርስዎ ባይሆኑም ግን ጥቃት የፈጸመው ሰው ቢላ እንደያዘ አውቀው ከነበር ቢላውንም ሊጠቀምበት እንደሚችል አውቀው ከነበር ፍርዱ የዕድሜ ልክ እስር ነው የሚሆነው።

ግብረሰጋ ነክ ወንጀል

አንድ ሰው ያለ ፍቃድ በሌላኛው ሰው ላይ የግብረሰጋ ግንኙነት ከፈጸመ የአስገድዶ መድፈር ወንጀል ነው የፈጸመው ማለት ነው። የሆነ ሰው የአስገድዶ መድፈር ተጠቂ ሊሆን ይችላል። ጾታው እድሜው ወይም የቆዳው አይነት ምንም ይሁን በማያጠያይቅ ሁኔታ። የአስገድዶ መድፈር ወንጀል በማይተዋወቁ ሰዎች፣ በጓደኞች መካከል ወይም ደግሞ በቤተሰብ መካከል ወይም በእጮች እና በትዳር ጓደኞች መካከል ሊያጋጥም ይችላል።

ስኮትላንድ ውስጥ አንድ ሰው የግብረሰጋ ግንኙነት ለማድረግ በሕግ 16 አመት የሞላው መሆን አለበት።

አንድ ሰው ያለ ፍቃድ በሌላኛው ሰው ላይ የግብረሰጋ ግንኙነት ከፈጸመ ወንጀል ነው የፈጸመው ማለት ነው።

አንድን ሰው ወንድ ሆነ ሴት አስገድዶ መድፈር ወንጀል ነው።

አስገድዶ መድፈር ስለባ ከሆኑ ከሚከተሉት እታች የተዘረዘሩት ድርጅቶች እርዳታ ሊያገኙ ይችላሉ፡

- የአስገድዶ መድፈር ችግር ስስኮትላንድ – 08088 010 302
- ስለባ ለሆኑ እርዳታ ስኮትላንድ – 0345 603 9213
- ፖሊስ ስኮትላንድ - 101 (አስቸኳይ ካልሆነ) 999 (አስቸኳይ ከሆነ)

ሽርሙጥና

ሽርሙጥና ማለት የግብረሰጋ ግንኙነትን እንደሰራ አድርጎ ገንዘብ ወይም ደግሞ ሌላ ጥቅም ለማግኘት መሞከር ማለት ነው። ሽርሙጥና ላይ ተሳትፎ የሚሰራውም ሆነ ከፍሎ የግብረሰጋ ግንኙነት ለማድረግ የፈለገው ሰው መቀጮ ፍርድ ሊሰጠው ይችላል።

በጥላቻ የሚደረግ ወንጀል

“በጥላቻ የሚደረግ ወንጀል” ማለት አንድ ሰው ላይ ወይም ንብረት ላይ በጥላቻ ወይም ንዴት ምክንያት እዛ ሰው ላይ ወይም አንድ የሆነ ቡድን ላይ ጥቃት ሲደርስባቸው ነው።

እነዚህ እታች በተዘረዘሩት ምክንያት አንድ ሰው ጥቃት ካደረሰበት፣ በጥላቻ የሚደረግ ወንጀል ስለባ ኖት ማለት ነው፡

- ብሄር
- ሃይማኖት
- የግብረሰጋ ግንኙነት ዝንባሌዎች
- ጾታዎን የቀየሩ ሰው ከሆኑ
- አካለ ስንኩል ከሆኑ

በጥላቻ የሚደረግ ወንጀል በተወሰነ ብቻ ሳይሆን በተለያዩ መልኩ ሊፈጸም ይችላል፡

- ግድያ
- አካላዊ ጥቃት
- ንብረት ማበላሸት ለምሳሌ ስእል ወይም ጽሁፍ እግድግዳ ላይ መማድረግ፣ በእሳት ማቃጠል እና ማውደም
- የሚያስፈራራ ወይም ደግሞ የሚያሳስብ ባህሪ ቅጥ የሌለው አይነት ተግባራት ወይም ስልክ በመደወል የሚደረግ አጸያፊ ተግባራት
- ቅር የሚያሰኝ ደብዳቤ፣ ጽሁፍ ወረቀት፣ ፖስተር (የሚለጠፍ ማስታወቂያ)
- በቃል የሚደረግ ጥቃት ወይም ደግሞ ማዋረድ እና ስድብ
- በኢንተርኔት የሚደረግ ጥቃት እና ስድብ

አስቸኳይ ያልሆኑ አጋጣሚዎችን ለፖሊስ በሚከተሉት ደውለው ሊያሳውቁ ይችላሉ፡

- 999 አስቸኳይ ከሆነ ወይ ደግሞ 101 አስቸኳይ ካልሆነ
- ወይም ደግሞ በኢንተርኔት ላይ በጥላቻ ለሚደረግ ወንጀል ቅሬታ ማቅረቢያ ፎርም ከስኮትላንድ ፖሊስ ድረ ገጽ ወይም ከሚከተለው ድረ ገጽ ማስረጃ በመውሰድ ሊያሳውቁ ይችላሉ

<http://www.scotland.police.uk/contact-us/hate-crime-and-third-party-reporting/>

ለጥቅም ብሎ ሰውን በኮንትሮባንድ ማሸጋገር

ለጥቅም ብሎ ሰውን በኮንትሮባንድ ማሸጋገር ወንጀል ነው አብዛኛውን ጊዜም ከሌላ ወንጀል እንደ ሽርሙጥና; እንደ ሃሺሽ የመሳሰሉ አደንዛዥ ዕጽ; ሕገወጥ የገንዘብ ማሸጋገር ጋር የተያያዘ ነው። ለጥቅም ብሎ ሰውን በኮንትሮባንድ የማሸጋገር ስለባ የሆኑ ሰዎች በተለያዩ ምክንያት በቀላሉ ለችግር የተጋጡ ሊሆኑ ይችላሉ ለምሳሌ በመኖሪያ ፍቃድ እና የገንዘብ ችግር; በአመጧቸው ሰዎች ማስፈራራት ጥቃት እና በደል ሊያጋጥማቸው ይችላል።

ለጥቅም ብሎ ሰውን በኮንትሮባንድ የማሸጋገር ስለባ ከሆኑ ለፖሊስ ወይም ደግሞ ለጥቅም ብሎ ሰውን በኮንትሮባንድ የማሸጋገር ጉዳቱን የሚያሳውቁ ድርጅት (ታራ) በስልክ ቁጥር 0141 276 7724 ይደውሉላቸው።

እንደ ሃሺሽ የመሳሰሉ አደንዛዥ ዕጽ

እንደ ሃሺሽ የመሳሰሉ አደንዛዥ ዕጽ መውሰድ እስከ ሞት የሚያደርስ ከባድ የጤና ችግር ሊያስከትል ይችላል።

በሕግ ቁጥጥር የሚደረግላቸው ሁለት አይነት አደንዛዥ እጾች አሉ፡ አንደኛው አይነት ፈጽሞ ሕገወጥ የሆኑት ናቸው (ለምሳሌ ካናቢስ; ሂሮይን; ኤስተሲ; ኮኬን; ጫት ወዘተ) ሌላኛው አይነት ደግሞ ያለ ሓኪም ትእዛዝ ወይም የጥርስ ሓኪም ከወሰዱ ሕገወጥ የሆኑ ናቸው (ለምሳሌ ሞርፊን; ሜታሞርፊን ወዘተ)

በሕግ ቁጥጥር የሚደረግላቸው አደንዛዥ እጽ ይዘው ከተገኙ ወይም ለሌሎች በሕግ ቁጥጥር የሚደረግላቸው አደንዛዥ እጽ ከሰጡ ሕገወጥ ነው። በሕግ ቁጥጥር የሚደረግላቸው አደንዛዥ እጽ ሲሸጡ ከተገኙ ሕገወጥ ነው።

የካናቢስ ተክል የሚያሳድጉ ከሆነ ወይም የሌላ ሰው የካናቢስ ተክል ለማሳደግ የሚያግዙ ከሆነ ሕገወጥ ነው።

ምንም አይነት በሕግ ቁጥጥር የሚደረግላቸው የአደንዛዥ እጽ ስራ ላይ ከተሳተፉ ሕገወጥ ነው።

“በሕግ የማይፈቀዱ አደንዛዥ እጽ” ተብለው የሚጠሩ ሳይኮአክቲቭ ሰብስታንስ (የአንጎልን አሰራር የሚቀይሩ) አደገኛ ናቸው ፈጽመው ሊወሰዱ አይገባም። ለሌላ ሰው ከሸጡ ወይም ከሰጡ ሕግ ጥሰዋል ማለት ነው።

በሕገወጥ መንገድ ገንዘብ ማሸጋገር

በወንጀል የተገኘን ገንዘብ መውሰድ ወይም መጠቀም ወንጀል ነው።

ስርቆት

ስርቆት የሌላን ሰው ንብረት ያለ አግባብ እና ያለ ፍቃድ በመውሰድ የሚደረግ ወንጀል ነው። የስርቆት ምሳሌ እንደሚከተለው፡

- ከሱቅ ውስጥ መስረቅ
- ቤት ውስጥ ገብቶ መስረቅ
- ከሌላ ሰው አትክልት ወይም ግቢ እቃ መውሰድ
- መኪና መስረቅ

እንደተሰረቀ እያወቁ ወይም እየጠረጠሩ አንድ እቃን ይዘው ከተገኙ ይህም ወንጀል ነው የሚታየው; የሌባ ተቀባይ ተብሎም ይታወቃል። ስኮትላንድ ውስጥ ስርቆት በሕግ ወንጀል ነው።

የኢንተርኔት መገናኛ እንደ ፌስቡክ

በኢንተርኔት መገናኛ የሚያስፈራራ; የማጥቃት ወይም ቅጥ የሌለው አይነት መልእክት ወይም ደግሞ ፎቶ እና ስእል በፌስቡክ; ትዊተር ወይም በሆነ በሌላ የኢንተርኔት መገናኛ መንገድ በመላክ የሚደረግ ወንጀል ነው። ይህም ደግሞ በመገናኛ መንገድ የሚደረግ ጉዳት; ጥቃት የሚያዋርድ ስድብ ወይም አንዳንዴ በጥላቻ የሚደረግ ወንጀል ተብሎ ይጠራል።

እንደነዚህ የመሳሰሉ የሆኑ ሁኔታዎችን ለፖሊስ ቅራኔ በኢንተርኔት መገናኛ ሊያቀርቡ ይችላሉ። ወንጀል ፈጻሚውን ከኢንተርኔት መገናኛው ሊያስወጡት ይችላሉ ወይም እሱ የሚጠቀምበትን የኢንተርኔት መገናኛ አድራሻ ሊዘገት ይችላሉ።

ብእንስሳዎች ላይ በደል ማድረስ

ብእንስሳዎች ላይ በደል ማድረስ ወንጀል ነው።

እንስሳ ካሎት የሚከተሉትን ማድረግ አለቦት፡

- ንጹህ እና ምቹት ያለው ቦታ ማዘጋጀት አለቦት
- ንጹህ እና ምቹት ያለው መተኛ ቦታ ማዘጋጀት አለቦት
- ብቁ ውሃና ምግብን ማዘጋጀት አለቦት
- እንስሳው ከታመመ ወይም ከተጎዳ ሕክምና ማዘጋጀት አለቦት

የወንጀል ሰለባ ለሆኑ እርዳታ

ፖሊስ ስኩትላንድ

የስልክ ቁጥር: 999 ድረ ገጽ:

የስልክ ቁጥር: 101 (አስቸኳይ ያልሆነ)

ድረ ገጽ: www.scotland.police.uk

ስኩትሽ ሬፌዩጂ ካውንስል

የስልክ ቁጥር: 0141 248 9799

ድረ ገጽ: www.scottishrefugeecouncil.org.uk

ቪክቲም ሰፖርት ስኩትላንድ

የስልክ ቁጥር: 0345 603 9213 ወይም 0808 16 89 111

ከ ሰኞ 8 ሰዓት ከጠዋቱ እስከ ማታ 8 ሰዓት

ድረ ገጽ: www.victimsupportsco.org.uk

ሪፕ ክራይስስ ስኩትላንድ

የስልክ ቁጥር: 08088 01 03 02

ድረ ገጽ: www.rapecrisisscotland.org.uk

በሂወታቸው በሆነ ወቅት የመደፈር ችግር አጋጥሞቻቸው ለነበሩ ለሆኑ ሰዎች የነጻ እና ሚስጥራዊ እርዳታ ይሰጣሉ። ወደ ዋናው ሃገራዊ ቢሮዎቻቸው በስልክ ቁጥር 0141 331 4180 ከደውሉ ወደ አካባቢያ ያለው ሬፕ ክራይስስ ሴንተር ወደሚባለው እርዳታ እንዲያገኙ ሊመሩዎቹ ይችላሉ።

ስኩትሽ ወሜንስ ኤድ

የስልክ ቁጥር: 0131 226 6606

ድረ ገጽ: www.scottishwomensaid.org.uk

የቤት ውስጥ በደል አጋጥሞቻቸው ለነበሩ ለሆኑ ሴቶች ወይም በእንደሱ አይነት ሁኔታ ላይ ላሉ ምክር; እርዳታ ደህንነት ያለው የመኖሪያ ቤት ይሰጣሉ። ሁሉም ድርጅቶች ደግሞ ለልጆች እና ጎልማሳዎች እርዳታ የሚሰጡ ሰራተኞች አሉዋቸው።

ቻይልድላይን ስኩትላንድ

የስልክ ቁጥር: 0800 1111 (7 ቀን በሳምንት 24 ሰዓታት ክፍት ናቸው)

ድረ ገጽ: www.childline.org.uk

ለልጆች እርዳታ እና ምክር ይሰጣሉ።

ሲትዝን ኢድቫይስ ቢሮ

ድረ ገጽ: www.cas.org.uk

ስለ ሙብትዎ ምክር ይሰጣሉ። ይህ ድረ ገጽ በአካባቢያ ያሉትን ሲትዝንስ ኢድቫይስ ቢሮ እንዴት አድርገው ሊያገኙዎቻቸው እንደሚችሉ ሊነግሩት ይችላል።

ዘ ሳማሪታንስ

የስልክ ቁጥር: 08457 909090

ድረ ገጽ: www.samaritans.org

ችግር ላለበት ለሆነ ሰው እርዳታ ይሰጣሉ።

ስኩትሽ ዶመስቲክ አብዩዝ

የስልክ ቁጥር: 0800 027 1234 (24 ሰዓታት ክፍት የሆነ መስመር ነው)

ድረ ገጽ: www.sdah.org.uk

የቤት ውስጥ በደል አጋጥሞቻቸው ለነበሩ ለሆኑ ሰዎች ሚስጥራዊ ምክር እና እርዳታ ይሰጣሉ። ይህ ለመደወል ነጻ የሆነ የስልክ ቁጥር የሂሳብ መክፈያ ደረሰኝ ላይ አይወጣም።

ሼልተር

የስልክ ቁጥር: 0808 800 4444

ድረ ገጽ: scotland.shelter.org.uk

ቤት መፈለግን በተመለከተ አጠቃላይ ማስረጃ እና ለግዜው የአስቸኳይ ደህንነት ያለው ቤት እንዴት ሊያገኙ እንደሚችሉ ማስረጃ ይሰጣሉ።

ስለ ስኮትላንድ ሕጎችን ለማወቅ ተጨማሪ ማስረጃ ለማግኘት ወደ ሚከተለው ይመልከቱ፡

www.nclanarkshire.ac.uk/scotslaw

ከሌሎች ጋር ተወያዩ

ኒው ኮሌጅ ላንሻይርን ፌስቡክ ላይ አግኝታቸው፡

[facebook.com/NCLanarkshire](https://www.facebook.com/NCLanarkshire)

[@NCLanarkshire](https://twitter.com/NCLanarkshire)

ሕጋዊ መመሪያ

እነዚህ ማስረጃ ወረቀት ላይ ያለው ማስረጃ ሙሉ ዝርዝር የሕግ መመሪያ ሳይሆን ነገር ግን አንድ አጠቃላይ መመሪያ እንዲጠቅመዎት በማለት ነው። ስኮትላንድ የራሱ የምትመራበት ሕጋዊ መመሪያ አላት ስለዚህም ስኮትላንድ ውስጥ ያለው ሕግ ምናልባት ከሌላ አንግሊዝ አገር ያሉ ከፍሎች የተለየ ሊሆን ይችላል። የሆነ ሕጋዊ አገልግሎት የሚያስፈልጉት ከሆነ ከጠበቃዎ ወይም ስኮትላንድ ካለው ሲትግንስ ኤድቫይዝ ቢሮ (ለዚህ ማስረጃ የሚሰጥ ድርጅት) ጋር ተገናኙ።

እባክዎን ያስተውሉ፡ እነዚህ ሕትመት ላይ ያለው ሁሉም ማስረጃ በታተመበት ወቅት የነበረ ትክክለኛ ማስረጃ ነው። ንዑስ ኮሌጅ ላንሻይር፡ የበን ኤድራንት ድርጅት የምዝገባ ቁጥር፡ SC021206